

Editörler:

Prof. Dr. Baki İlkey ENGİN

Doç. Dr. Efe Can YILDIRIR

Araş. Gör. Berkay Doğu YILMAZ

Araş. Gör. Hazal POLAT

AİLE HUKUKU ALANINDA GÜNCEL GELİŞMELER SEMPOZYUMU

**FİLİZ KİTABEVİ
İSTANBUL
2026**

Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım
Petrol Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şti.
Genel Yayın No | General Publication Number: 1344
Sertifika no | Certificate Number: 77398

Filiz Kitabevi

Yayın No | Publication Number: 2026/94

Kitap Adı: Aile Hukuku Alanında Güncel Gelişmeler Sempozyumu

ISBN: 978-625-8585-98-8

DOI: doi.org/10.64161/filiz.9786258585988

Yazar(lar) | Author(s): Prof. Dr. Baki İlkay ENGİN

Kurum | Institution: İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Medeni Hukuk Anabilim Dalı
Doç. Dr. Efe Can YILDIRIR

Kurum | Institution: İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Medeni Hukuk Anabilim Dalı
Araş. Gör. Berkay Doğu YILMAZ

Kurum | Institution: İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Medeni Hukuk Anabilim Dalı
Araş. Gör. Hazal POLAT

Kurum | Institution: İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Medeni Hukuk Anabilim Dalı

Konu Kategorisi | Subject Categories: Aile Hukuku | Family Law

Yayın Türü | Publication Type: Kitap | Book

Yayın Dili | Language: Türkçe | Turkish

Ebat | Dimensions: 16 x 23 cm

Baskı Sayısı | Edition: 1

Sayfa Sayısı | Pages: 399

Yayın Tarihi | Publication Date: Temmuz 2026 | July 2026

Yayın Yeri | Place of Publication: İstanbul, Türkiye

Mizanpaj | Layout: Vildan YAVUZ

Baskı ve Cilt | Printing and Binding: Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım
Petrol Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şti.
(Sertifika no: 77398)

© All rights reserved | Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım Petrol Ürünleri
San. ve Tic. Ltd. Şti.

Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım
Petrol Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şti.
Mollahüsrev Mah. Cemal Yener Tosyalı Cad. No: 57A
Vefa-Fatih / İstanbul • Tel: +90 (212) 527 07 18
www.filizkitabevi.com • bilgi@filizkitabevi.com

**İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Medeni Hukuk Anabilim Dalı**

**Aile Yılında Aile Hukuku Alanında Güncel Gelişmeler
Sempozyumu**

Sempozyum Açılış Konuşmaları: 09.30-10.00

DOKTORA SALONU

1. Oturum: 10.00-11.20

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Saibe Oktay Özdemir

Prof. Dr. Ebru Ceylan: Yargıtay Kararları Işığında Anlaşmalı Boşanmada Maddi Tazminat, Manevi Tazminat ve Yoksulluk Nafakasının Belirlenmesi ile İlgili Değerlendirmeler

Dr. Öğr. Üyesi Nuri Aziz Midyat: Güncel Tartışmalar Çerçevesinde Yoksulluk Nafakasının Süre Bakımından Değerlendirilmesi

Dr. Öğr. Üyesi Nihal Ural: Türk Medeni Kanunu'na Göre Fiili Ayrılık (Ortak Hayatın Kurulamaması) Sebebiyle Boşanma Davasında Güncel Gelişmeler

MAVİ SALON

1. Oturum: 10.00-11.20

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Mehmet Tufan Ögüz

Dr. Öğr. Üyesi Kürşad Yağcı: Aile Konusunda Tahliye Taahhüdü Krizi: Kiracı Olmayan Eşin Açık Rızası Şart mı?

Arş. Gör. Dr. Özkan Cavit Hoşlan: Eklenecek Değerlerin (TMK m. 229) Uygulama Alanına İlişkin Değerlendirmeler

Furkan Derdiman: Malik Olmayan Eşin Rızası Alınmadan Yapılan Aile Konutuna İlişkin Tasarrufun Taşınmazın Aile Konutu Niteliğinin Sona Ermesi ile Geçerlilik Kazanıp Kazanmayacağı Sorunu

2. Oturum: 11.30-12.50

Oturum Başkanı: Prof. Dr. İlhan Helvacı

Doç. Dr. Efe Can Yıldırım: Çocuk Mallarının Gelirlerinin Sarfı ve Çocuk Mallarının Kısmen Sarfı

Dr. Öğr. Üyesi Oğuzhan Bekir Keskin: Anayasa Mahkemesi'nin Bireysel Başvuru Kararları Sonucunda Aile Soyadı Kavramı ve Evlilik Birliği İçerisinde Doğan Çocuğun Soyadı Probleminin Anayasa Hukuku Bağlamında Değerlendirmesi

Yasemin Erolu: Biyolojik Ebeveynler ile Evlat Edinilen Arasında Kişisel İlişki Kurulması Bağlamında Türk Hukukunda Evlat Edinme Sisteminin Değerlendirilmesi

2. Oturum: 11.30-12.50

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Halil Akkanat

Doç. Dr. Murat Sarıkaya: Soybağının Reddi Davasında Davacı Sifatına İlişkin Güncel Gelişmeler

Dr. Öğr. Üyesi Güray Türker: Annenin Sessizliği ve Çocuğun Kimliği: Soybağının Gizlenmesinin Hukuki Sonuçları

Av. Nurgül Kutbay: Taşınmazın Annelik Kavramı ve Aile Hukukunda Yeri

KATKILARIYLA

FILİZ KİTAPÇI

DOKTORA SALONU

3. Oturum: 14.00-15.20

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Bilgehan Çetiner

Doç. Dr. İpek B. Aldemir Toprak: Evliliğin Yokluğu Kararında Delillerin Değerlendirmesi ve TMK m. 158'in Uygulanmaması: Anayasa Mahkemesi'nin 2019/ 33669 Başvuru Numaralı Kararı

Dr. Öğr. Üyesi Aşlı Uçal: Eşlerden Birinin Ölümünün Devam Eden Boşanma Davasına Etkisi Üzerine Eleştiriler (TMK. m. 181/2)

Arş. Gör. Dr. Gökçen Doğan Bandır: Terk Sebebiyle Boşanmada "Terke Zorlama" Kavramının (TMK m. 164/f. 1/c.2) Yargı Kararları Işığında Değerlendirilmesi

MAVİ SALON

3. Oturum: 14.00-15.20

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Fulya Erlüle

Dr. Emine Aşlı Küçükaydın: Aile Hukukundan Kaynaklanan Uyuşmazlıklarda Emojilerin Yorumlanması

Arş. Gör. Emre Can Thomson: Ortak Hayatın Yeniden Kurulamamasına Bağlı Boşanma Davalarında Yabancı Mahkemeler Tarafından Reddedilen Davaların Hükmü

Av. Fatih Karamercan: Boşanma Hukukunda Kusur İlkesinin Kaldırılması ve Yargılama Kanunu İhdas Edilmesi İhtiyacı Üzerine Değerlendirmeler

4. Oturum: 15.30-17.10

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Baki İlkay Engin

Dr. Öğr. Üyesi H. Sena Akkışla: Türk Hukukunda Korumacı Aile Sözleşmesinin Hukuki Niteliği: Alman Sosyal Kanunu (SGB) VIII §33 ve Kaliforniya Aile Kanunu §7900 ff. Işığında Karşılaştırmalı Bir İnceleme

Av. (Em. BAM Hâkimi) Fatma Dere Güzeleolu: Çocuk Odaklı İşbirliğine Dayalı Ebeveynlik Modeli Önerisi

Dr. Yağmur Öykü Yönet: Aile Hukukunda Güncel Bir Sınav: Evlilik Birliği ve Şarenting

Arş. Gör. Zeynep Tanıyeri: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararları Bağlamında Çocuğun Koruma Altına Alınması

4. Oturum: 15.30-17.10

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Azra Arkan Serim

Prof. Dr. Seda Özümucu: Aile Hukukundan Kaynaklanan Uyuşmazlıkların Aile Arabuluculuğuna Elverişliliğine Medeni Yargılama Hukuku Zaviyesinden Bütüncül Bir Bakış

Prof. Dr. M. Serhat Sarısözen: Aile Hukukunda Zorunlu Arabuluculuğa Doğru Giderken Tespit ve Öneriler

Doç. Dr. Elif Ergüne: Aile Hukukundan Kaynaklanan Yükümlülüğün İhlalinin Türk Ceza Kanunu Çerçevesinde Değerlendirilmesi (TCK m. 233)

Dr. Öğr. Üyesi Özgür Başyigit: Aile Hukuku ve İş Hukukunun Kesişim Noktası: İşyerinde Annelik Koruması

17.12.2025 Çarşamba, İstanbul Üniversitesi Beyazıt Kampüsü, Merkez Bina

KATKILARIYLA

FILİZ KİTAPÇI

ÖNSÖZ

İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Medeni Hukuk Anabilim Dalı, hukuk biliminin gelişimine katkıda bulunmak, güncel hukuki meseleleri farklı disiplinlerin bakış açılarıyla tartışmaya açmak ve akademisyenleri, uygulamacıları ve lisansüstü öğrencileri ortak platformlarda bir araya getirmek amacıyla düzenli olarak bilimsel toplantılar düzenlemektedir. 2025 yılının “*Aile Yılı*” ilan edilmiş olması, Anabilim Dalımızı bu yıl aile hukuku alanındaki güncel gelişmeleri konu alan bir sempozyum düzenlemeye yöneltmiştir.

“*Aile Yılında Aile Hukuku Alanında Güncel Gelişmeler Sempozyumu*” başlığıyla düzenlenen toplantı, aile hukuku alanına ilgi duyan tüm akademisyenlere, hukukçulara ve lisansüstü öğrencilere açık bir çağrıyla duyurulmuş; Sempozyum’un, aile hukuku alanındaki güncel meseleleri bir araya getirerek akademik diyalogu derinleştirme amaçlanmıştır. Çağrıya gösterilen yoğun ilgi üzerine gönderilen tebliğ özetleri Sempozyum Bilim Kurulu tarafından değerlendirilmiş, kabul edilen tebliğler 17 Aralık 2025 Çarşamba günü İstanbul Üniversitesi Beyazıt Kampüsü’nde, Doktora Salonu ve Mavi Salon’da eşzamanlı yürütülen oturumlarda sunularak tartışılmıştır.

Aile hukuku, hem medeni hukukun diğer dallarıyla hem de ceza hukuku, anayasa hukuku, milletlerarası özel hukuk ve medeni usul hukuku gibi farklı disiplinlerle kurduğu sıkı bağ nedeniyle zengin bir tartışma zemini sunmaktadır. Elinizdeki kitapta yer alan makalelerin boşanmadan mal rejimine, evlat edinmeden çocuğun korunmasına, kişisel verilerin korunmasından arabuluculuğa uzanan geniş bir yelpazede kaleme alınmış olması, bu zenginliğin bir yansımasıdır.

Elinizdeki eser, sempozyumda sunulmuş olan tebliğler arasında, yazarlarınca yayınlanmak üzere bilimsel esaslara uygun hâle getirilen makalelerin tarafımızca bir konferans kitabının asgari müşterek şeklini sağlayacak şekilde uyumlaştırılması neticesinde ortaya çıkmıştır. Sempozyumdaki tebliğ ve oturum sırasından farklı olarak, makaleler yazarların soyadlarına göre alfabetik sırayla dizilmiştir.

Hasibe Sena Akkışla, Türk hukukunda koruyucu aile kurumunun hukuki niteliğini Alman ve Kaliforniya hukuklarındaki düzenlemelerle karşılaştırarak incelemiş, bu kurumun sosyal hizmet temelli bir bakım modeli mi yoksa kendine özgü nitelikleri bulunan bir özel hukuk sözleşmesi mi olduğu tartışmasını çocuğun üstün yararı ilkesi çerçevesinde ele almıştır. *Ebru Ceylan*, anlaşmalı boşanmada maddi tazminat, manevi tazminat ve yoksulluk nafakasının belirlenmesine ilişkin Yargıtay kararlarını incelemiş

ve anlaşma protokollerinde taleplerin yeterince açık ifade edilmemesinden kaynaklanan uygulama sorunlarını irdelemiştir. *Furkan Derdiman*, aile konutu üzerinde malik olmayan eşin açık rızası alınmadan yapılan tasarrufların, taşınmazın sonradan aile konutu niteliğini kaybetmesi hâlinde kendiliğinden geçerlilik kazanıp kazanmayacağı sorununu, malik veya malik olmayan eşin ölümü, boşanma ve konutun terk edilmesi ihtimalleri üzerinden yargı kararları ışığında incelemiştir. *Gökçen Doğan Bandır* ise TMK.m.164 I c.2’de düzenlenen “terke zorlama” kavramını değerlendirmiş, Yargıtay uygulaması çerçevesinde, terke zorlayan eşin terk sebebine dayanarak boşanma davası açamayacağını, buna karşılık terke zorlanan eşin bu imkâna sahip olduğunu ortaya koymuştur.

Elif Ergüne, TCK.m.233’te düzenlenen “aile hukukundan kaynaklanan yükümlülüğün ihlali” suçunu, maddede düzenlenen bakım, eğitim ve destek olma yükümlülüğünün ihlali, gebe kadını terk ve çocuğun ahlak, güvenlik ve sağlığının tehlikeye düşürülmesi şeklindeki üç ayrı suç tipi bağlamında ayrı ayrı ele almış ve bu suç tiplerini ceza hukuku sistematığı ile aile hukukundan doğan yükümlülükler kesişiminde analiz etmiştir. *Yasemin Erolu*, evlat edinilen ile biyolojik ebeveynler arasında kişisel ilişki kurulması meselesini Türk hukukunda benimsenen sınırlı evlat edinme sistemi çerçevesinde incelemiş, öğretideki görüş ayrılıklarını ve Yargıtay uygulamasını İsviçre hukukuyla karşılaştırmalı olarak değerlendirmiştir. *Özkan Cavit Hoşlan*, TMK.m.229’da düzenlenen eklenecek değerler kurumunu irdelemiş ve kurumu, eşlerin tasarruf özgürlüğü ile mal gruplarının değişmezliği ilkesi arasında denge kuran bir düzeltme mekanizması şeklinde nitelendirmeye imkân veren genişletici bir yorumu savunmuştur. *Fatih Karamercan* ise boşanma hukukunda kusur ilkesinin korunmasının kişilik haklarını ve yargılama ilkelerini göz ardı ettirdiğini ileri sürerek, karşılaştırmalı hukuktaki örnekleriyle birlikte, bu ilkenin kaldırılması ve boşanma hukukunu da kapsayacak bağımsız bir yargılama kanunu ihdas edilmesi önerisini sunmuştur.

Emine Aslı Küçükaydın, aile hukukundan kaynaklanan uyuşmazlıklarda emojilerin hukuki niteliğini, bir irade açıklaması mı yoksa yalnızca bir duygu açıklaması mı olduğunu, hâkim tarafından nasıl yorumlanması gerektiğini yabancı mahkeme kararları ışığında disiplinlerarası bir bakışla incelemiştir. *Nuri Aziz Midyat*, yoksulluk nafakasının süresine ilişkin tartışmada Yargıtay ve Anayasa Mahkemesi’nin yaklaşımlarını aktarmış, nafakanın süresini yalnızca evlilik süresine bağlı objektif ölçütlerle sınırlamak yerine, İsviçre hukukunda olduğu gibi çeşitli kriterler çerçevesinde hâkimin takdir yetkisini kullanmasına imkân verilmesinin daha isabetli olacağını savunmuştur. *M. Serhat Sarısözen*, aile hukukundan kaynaklanan uyuşmazlıklarda ihtiyari arabuluculuğun sınırlarının genişletilip genişletilemeyeceğini ve dava şartı arabuluculuğun mümkün olup olmadığını sorgulamış, arabulucuların yalnızca hukukçulardan oluşmasının fiilî bir zorunluluk teşkil edip etmediğini tartışmıştır. *Zeynep Tanyeri* ise Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’nin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi m. 8 bağlamındaki çocuğun koruma altına alınmasına ilişkin içtihadını incelemiş, Taraf Devletin yükümlülüklerinin kapsam ve sınırını, çocuğu aileden ayırmayı son çare olarak görme, çocuğun üstün

yararını gözetme ve ailenin yeniden bir araya gelmesini kolaylaştırma amaç ve ilkele-riyle bağlantılı olarak irdelemiştir.

Emre Can Thomson, ortak hayatın yeniden kurulamaması sebebiyle açılacak ikinci boşanma davasındaki bir yıllık sürenin, ilk davanın yabancı bir mahkemede reddedilmiş olması hâlinde hangi andan itibaren işlemeye başlayacağını tartışmış ve sürenin, yabancı mahkeme kararının kendi hukukuna göre kesinleştiği andan başlatıl-ması gerektiğini savunmuştur. *Güray Türker*, annenin soybağını gizlemesi olgusunu çocuğun kimliği ve soybağını bilme hakkı ekseninde incelemiş, annenin kişilik hakkı-na ilişkin menfaati ile çocuğun soybağını bilme hakkı arasındaki çatışmanın çocuğun üstün yararı ilkesi çerçevesinde nasıl dengeleneceğini tartışmıştır. *Ash Uçal*, Türk Medeni Kanunu m.181 II hükmünü -boşanma davası devam ederken ölen eşin miras-çısına tanınan davaya devam etme imkânını- öğretide yöneltilen eleştiriler ve Yargı-tay'ın konuya ilişkin farklı yaklaşımları çerçevesinde değerlendirmiştir. *Nihal Ural*, fiili ayrılık (ortak hayatın kurulamaması) sebebiyle boşanmaya ilişkin TMK.m.166 IV hükmünün hukuki niteliğini, bu sebebe dayalı olarak boşanma davasının açılabilmesi-nin şartlarını ve hükmün amacını ne derece karşıladığını öğretideki görüşler, karşılaştırmalı hukuk ve yargı içtihatları ışığında ele alarak konuya ilişkin çeşitli öneriler ge-tirmiştir. Son olarak *Yağmur Öykü Yönet*, evlilik birliği bağlamında “paylaşan ebe-veynlik (sharenting)” olgusunun çocuğun mahremiyeti ve kişilik hakları üzerindeki etkilerini, bu olguyu evlilik birliği içinde bir boşanma sebebi olarak ve evlilik birliği-nin tasfiyesinden sonra doğurabileceği sorunlar bakımından incelemiş ve mevcut aile hukuku düzeninin bu güncel meseleye ne ölçüde cevap verebildiğini tartışmıştır.

Sempozyum Anabilim Dalı Başkanımız Prof. Dr. Saibe Oktay Özdemir'in teşvik ve yardımlarıyla düzenlenmiştir, kendisine teşekkürü bir borç biliriz. Bu kitap, seçtik-leri ilgi çekici konuları özenle inceleyen tüm yazarların katkısıyla ortaya çıkmıştır. Tebliğlerini yayına elverişli bilimsel makalelere dönüştürme sürecindeki özverili ça-lışmaları için tüm yazarlara, ayrıca sempozyumun düzenlenmesinde ve bu makalelerin gün ışığına çıkmasında katkılarını esirgemeyen Sayın Oğuzhan Oruç'a (Filiz Kitabevi) içtenlikle teşekkür ederiz.

Aile hukuku alanındaki güncel tartışmalara katkı sunmak amacıyla hazırlanan bu kitabın akademisyenlere, uygulamacılara ve alana ilgi duyan tüm okuyuculara faydalı olmasını dileriz.

Prof. Dr. Baki İlkey Engin

Beyazıt, 2 Temmuz 2026

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	V
İÇİNDEKİLER.....	IX

Türk Hukukunda Koruyucu Aile Sözleşmesinin Hukuki Niteliği: Alman Sosyal Kanunu (SGB) VIII §33 ve Kaliforniya Aile Kanunu §7900 ff. Işığında Karşılaştırmalı Bir İnceleme.....	1
--	---

Hasibe Sena Akkışla

Yargıtay Kararları Işığında Anlaşmalı Boşanmada Maddi Tazminat, Manevi Tazminat ve Yoksulluk Nafakasının Belirlenmesi ile İlgili Değerlendirmeler	23
---	----

Ebru Ceylan

Malik Olmayan Eşin Rızası Alınmadan Yapılan Aile Konutuna İlişkin Tasarrufun Taşınmazın Aile Konutu Niteliğinin Sona Ermesi ile Geçerlilik Kazanıp Kazanmayacağı Sorunu	53
---	----

Furkan Derdiman

Terk Sebebiyle Boşanmada “Terke Zorlama” Kavramının (TMK m. 164/f. 1/c.2) Yargı Kararları Işığında Değerlendirilmesi	81
--	----

Gökçen Doğan Bandır

Aile Hukukundan Kaynaklanan Yükümlülüğün İhlalinin Türk Ceza Kanunu Çerçevesinde Değerlendirilmesi (TCK m.233)	99
--	----

Elif Ergüne

Biyolojik Ebeveynler ile Evlat Edinilen Arasında Kişisel İlişki Kurulması Bağlamında Türk Hukukunda Evlat Edinme Sisteminin Değerlendirilmesi	125
---	-----

Yasemin Erolu

Eklenecek Değerlerin (MK 229) Uygulama Alanına İlişkin Değerlendirmeler	145
---	-----

Özkan C. Hoşlan

Boşanma Hukukunda Kusur İlkesinin Kaldırılması ve Yargılama Kanunu İhdas Edilmesi İhtiyacı Üzerine Değerlendirmeler	169
<i>Fatih Karamercan</i>	
Aile Hukukundan Kaynaklanan Uyuşmazlıklarda Emojilerin Yorumlanması	185
<i>Emine Aslı Küçükaydın</i>	
Güncel Tartışmalar Çerçevesinde Yoksulluk Nafakasının Süre Bakımından Değerlendirilmesi	207
<i>Nuri Aziz Midyat</i>	
Aile Hukukunda Zorunlu Arabuluculuğa Giderken Tespit ve Öneriler	223
<i>M. Serhat Sarısözen</i>	
Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararları Bağlamında Çocuğun Koruma Altına Alınması	235
<i>Zeynep Tanyeri</i>	
Ortak Hayatın Yeniden Kurulamamasına Bağlı Boşanmalarda Yabancı Mahkemeler Tarafından Reddedilen Davaların Hükümü	285
<i>Emre Can Thomson</i>	
Annenin Sessizliği ve Çocuğun Kimliği: Soybağının Gizlenmesinin Hukuki Sonuçları.....	297
<i>Güray Türker</i>	
Eşlerden Birinin Ölümünün Devam Eden Boşanma Davasına Etkisi Üzerine Eleştiriler (TMK. m. 181/2).....	323
<i>Aslı Uçal</i>	
Türk Medeni Kanunu'na Göre Fiili Ayrılık (Ortak Hayatın Kurulamaması) Sebebiyle Boşanma Davasında Güncel Gelişmeler.....	339
<i>Nihal Ural</i>	
Türk Aile Hukukunda Güncel Bir Sınav: Evlilik Birliği ve Paylaşan Ebeveynlik (Sharenting).....	357
<i>Yağmur Öykü Yönet</i>	